

sygn. akt III.K.195/17

WYROK ŁĄCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 maja 2018 r.

Sąd Okręgowy w Białymstoku III Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Mariusz Kurowski

Protokolant: Kacper Radziusz

w obecności prokuratora: Bożeny Romańczuk

po rozpoznaniu w dniach 16.04 i 17.05. 2018 r. sprawy

T. B., syna J. i A. z d. K., ur. (...) w W.

Skazanego prawomocnymi wyrokami:

1. **Sądu Okręgowego w Białymstoku** z dnia 28 września 2012 r. w sprawie o sygn. akt **III K 106/09** zmienionego wyrokiem **Sądu Apelacyjnego w Białymstoku** z dnia 23 stycznia 2014 r. r. w sprawie o sygn. akt **II Ka 160/13** za przestępstwo popełnione w dniu 1 grudnia 2005 r. z art. 223 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k. na karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności. Na podstawie art. 46 § 2 k.k. orzeczono od skazanego nawiązkę na rzecz pokrzywdzonego. Na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zaliczono okres rzeczywistego pozbawienia wolności od 13 grudnia 2005 r. do 5 stycznia 2010 r. Zasadzono koszty procesu.

Wyżej wymienioną karę pozbawienia wolności skazany odbył w okresie od 13.12.2005 r. do 13.12.2007 r.

2. **Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie** z dnia 13.11.2013 r. w sprawie o sygn. akt **III K 890/13** za przestępstwo popełnione w bliżej nieustalonym okresie, jednak nie później niż do dnia 10 kwietnia 2013 r. z art. 56 ust 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii na karę 4 (czterech) lat pozbawienia wolności i karę 500 (pięciuset) stawek dziennych grzywny ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 100 (stu) złotych. Na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zaliczono okres tymczasowego aresztowania od 10 kwietnia 2013 r. do 13 listopada 2013 r. Rozstrzygnięto o dowodach rzeczowych. Obciążono opłatą i pozostałymi kosztami procesu.

Wyżej wymienioną karę pozbawienia wolności skazany odbywa od 20.03.2015 r. do 30.08.2016 r. i od 28.04.2017 r. do 12.04.2019 r.

3. **Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie** z dnia 27 lutego 2014 r. w sprawie o sygn. akt **III K 23/14**, za przestępstwo popełnione w dniu 2.07.2012 r. z art. 157 § 1 k.k. na karę 8 (ośmiu) miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej, pracy na cel społeczny w wymiarze 30 (trzydzieści) godzin w stosunku miesięcznym. Obciążono opłatą i pozostałymi kosztami procesu

Wyżej wymienioną karę ograniczenia wolności skazany częściowo odbył w okresie od 30 lipca 2014 r. do 20 marca 2015 r. wykonując 149 godzin nieodpłatnej pracy.

4. **Sądu Rejonowego w Białymstoku** z dnia 24 lutego 2016 r. w sprawie o sygn. akt **III K 881/14**, zmienionego wyrokiem **Sądu Okręgowego w Białymstoku** z dnia 31 maja 2017 r. w sprawie o sygn. akt **VIII Ka 646/16** za przestępstwo popełnione w okresie od sierpnia 2005 r. do dnia 13 grudnia 2005 r. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., gdzie na podstawie art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. wymierzono mu karę 6 (sześciu) lat pozbawienia wolności. Orzeczono obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę przez skazanego

na rzecz dziesięciorga pokrzywdzonych stosownych kwot. Zasądzono koszty obrońcy z urzędu i zwolniono skazanego od ponoszenia kosztów sądowych.

Wyżej wymienioną karę pozbawienia wolności skazany będzie odbywał w okresie od 12.04.2019 r. do 18.03.2021 r.

I. Na podstawie art. 85 k.k. (w brzmieniu obowiązującym do 30.06.2015 r.) w zw. z art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 87 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. łączy kary pozbawienia wolności opisane w punktach 1-szym (sygn. akt III K 106/09), 3-cim (sygn. akt III K 23/14) i 4 - tym (sygn. akt III K 881/14) i orzeka wobec skazanego T. B. łączną karę 7 (siedmiu) lat pozbawienia wolności.

II. W pozostałym zakresie wyroki opisane w punktach 1-szym 3-cim i 4- tym pozostawia do odrębnego wykonania.

III. Na podstawie art. 572 k.p.k. umarza postępowanie w zakresie połączenia kary orzeczonej w punkcie 2 – gim (sygn. akt III K 890/13). Kosztami procesu w tej części obciąża Skarb Państwa.

IV. Na podstawie art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej w punkcie I - szym łącznej kary pozbawienia wolności zalicza skazanemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności od 13 grudnia 2005 r. do 5 stycznia 2010 r. ze sprawy III K 106/09 Sądu Okręgowego w Białymstoku jak też odbytą w okresie od 30 lipca 2014 r. do 20 marca 2015 r. karę 5 (pięciu) miesięcy ograniczenia wolności (149 godzin nieodpłatnej kontrolowanej pracy) ze sprawy III K 23/14 Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie równoważnej 2 (dwóm) miesiącom i 15 (piętnastu) dniom kary pozbawienia wolności.

V. Zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. R. M. tytułem wynagrodzenia za obronę z urzędu kwotę 177,12 złotych, w tym podatek VAT w kwocie 33,12 złotych.

VI. Zwalnia skazanego od ponoszenia pozostałych kosztów sądowych.

Mariusz Kurowski

Sygn. akt III.K.195/17

UZASADNIENIE

T. B. został prawomocnie skazany wyrokami:

5. **Sądu Okręgowego w Białymstoku** z 28 września 2012 r. w sprawie o sygn. akt **III K 106/09** zmienionego wyrokiem **Sądu Apelacyjnego w Białymstoku** z 23 stycznia 2014 r. r. w sprawie o sygn. akt **II Ka 160/13** za przestępstwo popełnione 1 grudnia 2005 r. z art. 223 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k. na karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności. Na podstawie art. 46 § 2 k.k. orzeczono nawiązkę na rzecz pokrzywdzonego. Na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zaliczono okres rzeczywistego pozbawienia wolności od 13 grudnia 2005 r. do 5 stycznia 2010 r. Zasądzono koszty procesu.

Orzeczoną karę pozbawienia wolności skazany odbył w całości w okresie od 13.12.2005 r. do 13.12.2007 r.

6. **Sądu Rejonowego dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie** z 13 listopada 2013 r. w sprawie o sygn. akt **III K 890/13** za przestępstwo popełnione w bliżej nieustalonym okresie, jednak nie później niż do 10 kwietnia 2013 r. z art. 56 ust 1 i 3 ustawy z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii na karę 4 (czterech) lat pozbawienia wolności i karę 500 (pięciuset) stawek dziennych grzywny ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 100 (stu) złotych. Na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zaliczono okres tymczasowego aresztowania od 10 kwietnia 2013 r. do 13 listopada 2013 r. Rozstrzygnięto o dowodach rzeczowych. Zasądzono koszty procesu.

Orzeczoną ww. wyrokiem karę pozbawienia wolności skazany odbywa od 20.03.2015 r. do 30.08.2016 r. oraz od 28.04.2017 r. z terminem jej zakończenia wypadającym na dzień 12.04.2019 r.

7. **Sądu Rejonowego dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie** z 27 lutego 2014 r. w sprawie o sygn. akt **III K 23/14**, za przestępstwo popełnione 2.07.2012 r. z art. 157 § 1 k.k. na karę 8 (ośmiu) miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej, pracy na cel społeczny, w wymiarze 30 (trzydzieści) godzin w stosunku miesięcznym. Obciążono opłatą i pozostałymi kosztami procesu

Orzeczoną ww. wyrokiem karę ograniczenia wolności skazany częściowo odbył w okresie od 30 lipca 2014 r. do 20 marca 2015 r. wykonując 149 godzin nieodpłatnej kontrolowanej pracy.

8. **Sądu Rejonowego w Białymstoku** z 24 lutego 2016 r. w sprawie o sygn. akt **III K 881/14**, zmienionego wyrokiem **Sądu Okręgowego w Białymstoku** z 31 maja 2017 r. w sprawie o sygn. akt **VIII Ka 646/16** za przestępstwo popełnione w okresie od sierpnia 2005 r. do 13 grudnia 2005 r. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., gdzie na podstawie art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. wymierzono mu karę 6 (sześciu) lat pozbawienia wolności. Nałożono obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz dziesięciorga pokrzywdzonych stosownych kwot. Zasądzono koszty obrony z urzędu oraz zwolniono skazanego od ponoszenia kosztów sądowych.

Orzeczoną ww. wyrokiem karę pozbawienia wolności skazany będzie odbywał w okresie od 12.04.2019 r. do 18.03.2021 r.

Skazany T. B. złożył wniosek o wydanie wyroku łącznego. Nie uzasadniając swego żądania w jakikolwiek sposób wniósł o połączenie kar pozbawienia wolności orzeczonych wyrokiem Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie z 13.11.2013 r. w sprawie o sygn. akt III K 890/13 i wyrokiem Sądu Rejonowego w Białymstoku z 24.02.2016r. w sprawie o sygn. akt III K 881/14.

Sąd zważył, co następuje:

Wniosek skazanego co do zasady zasługiwał na uwzględnienie.

Na wstępie rozważań podnieść należy, iż zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy z 20.02.2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r. poz. 396), która weszła w życie 1.07.2015 r. - przepisów rozdziału IX Kodeksu karnego w brzmieniu nadanym tą ustawą nie stosuje się do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem wejścia jej w życie, chyba, że zachodzi potrzeba orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem po wspomnianej dacie. Wyrok Sądu Rejonowego w Białymstoku w sprawie o sygn. akt III.K.881/14 uprawomocnił się 31.05.2017 r. Okoliczność ta w powiązaniu z faktem, że pozostałe wyroki, jakie zapadły wobec T. B., uprawomocniły się przed 1.07.2015 r., a więc przed dniem wejścia w życie ww. nowelizacji, uzasadniła ustalenie w pierwszej kolejności, który z konkurencyjnych stanów prawnych jest dla niego korzystniejszy. Podkreślenia bowiem wymaga, iż w takiej sytuacji norma art. 19 ust. 1 ustawy z 20.02.2015 r. nie wyłącza dyspozycji art. 4 § 1 k.k. Stanowisko to prezentuje obecnie jednolicie doktryna i judykatura (tak: J. Majewski, teza 2.-8. komentarza do art. 19 ustawy z dnia 20.02.2015r. Lex, Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23.03.2016 r. sygn. akt IV KK 70/16, LEX). Zgodnie zaś z art. 4 § 1 k.k., jeżeli w czasie orzekania obowiązuje ustawa inna niż w czasie popełnienia przestępstwa, stosuje się ustawę nową, jednakże należy stosować ustawę obowiązującą poprzednio, jeżeli jest względniejsza dla sprawcy. Tą temporalną regułą, z zastrzeżeniem wskazanego wyżej przepisu, stosuje się również w przedmiocie wydania wyroku łącznego. Stosując ją należy przeanalizować przesłanki do wydania wyroku łącznego nie tylko w kontekście ustawy obowiązującej w czasie popełnienia przestępstwa i w czasie wyrokowania, ale również przez pryzmat wszystkich zmieniających się stanów prawnych w przedziale czasowym wyznaczonym przez datę czynu (za który wymierzono karę będącą przedmiotem postępowania) i datę orzekania. Również zgodne stanowisko doktryny i judykatury wskazuje, że ustawą względniejszą dla skazanego jest ta, której wybór opiera się na ocenie całokształtu konsekwencji wynikających dla niego z kolejnego zastosowania obydwu wchodzących w grę ustaw. Warunkiem dokonania wyboru spełniającego

te wymogi jest przeprowadzenie przez sąd orzekający swoistego testu polegającego na podjęciu rozstrzygnięcia w sprawie, odrębnie na podstawie jednej i drugiej ustawy, a następnie na porównaniu obu rezultatów według kryterium korzystności dla oskarżonego (tak: wyrok Sądu Najwyższego z 13.05.2008 r., V KK 15/08, LEX nr 398529; uchwała Sądu Najwyższego z 12.03.1996 r., I KZP 2/96, publ. w OSNKW 1996/3-4/16).

Przepis art. 85 k.k. w brzmieniu sprzed 1.07.2015 r. wskazywał jako pozytywny warunek połączenia węzłem kary łącznej danego rodzaju kar bądź innych podlegających łączeniu, by przestępstwa te zostały popełnione zanim zapadł pierwszy, chociażby nieprawomocny wyrok co do któregośkolwiek z nich. Analiza dat/okresów realizacji przestępstw oraz dat wydania wyroków w procesach karnych wymienionych w pkt 1.-4 sentencji wyroku, w świetle brzmienia tej normy ujawnia, że połączeniu podlegałyby kary orzeczone wyrokami: 1) Sądu Okręgowego w Białymstoku z 28.09.2012 r. w sprawie o sygn. akt III K 106/09, 3) Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie z 27.02.2014 r. w sprawie o sygn. akt III K 23/14 oraz 4) Sądu Rejonowego w Białymstoku z 24.02.2016 r. w sprawie o sygn. akt III K 881/14. Wszystkich bowiem przestępstw, za które T. B. został skazany powyższymi wyrokami, dopuścił się on przed wydaniem pierwszego choćby nieprawomocnego wyroku. Chronologicznie pierwszym z nich jest bowiem wydany 28.09.2012 r. wyrok Sądu Okręgowego w Białymstoku ze sprawy o sygn. akt III K 106/09. Natomiast przestępstw, za które T. B. został skazany wyrokiem Sądu Rejonowego dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie w sprawie o sygn. akt III K 23/14 oraz wyrokiem Sądu Rejonowego w Białymstoku w sprawie o sygn. akt III K 881/14 dopuścił się on odpowiednio 2.07.2012 r. oraz w okresie od miesiąca sierpnia 2005 r. do dnia 13 grudnia 2005 r. Zaznaczenia wymaga, że stosując przepis art. 85 k.k. w brzmieniu obowiązującym do 30.06.2015 r. niemożliwym było objęcie węzłem kary łącznej kary orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie ze sprawy o sygn. akt III K 890/13 Przypisanego tym orzeczeniem przestępstwa T. B. dopuścił się w okresie do 10.04.2013 r., a zatem po wydaniu wyroku przez Sąd Okręgowy w Białymstoku w sprawie o sygn. akt III 106/09.

Z kolei zastosowanie dyspozycji obecnie obowiązujących przepisów art. 85 § 1 i 2 k.k. tworzy inny układ procesowy. Zgodnie z dyspozycją § 1 ww. artykułu jeżeli sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu, należało orzec karę łączną. Natomiast w świetle jego § 2 jej podstawę stanowić mogły tylko kary wymierzone i podlegające wykonaniu w całości lub w części lub kary łączne za przestępstwa. Aktualnie zaś wobec skazanego wykonywana jest kara ze sprawy o sygn. akt III K 890/13 Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie. Kolejnymi zaś podlegającymi wykonaniu karami są: kara ww. sądu ze sprawy III K 23/14, oraz kara Sądu Rejonowego w Białymstoku ze sprawy o sygn. akt III K 881/14. Stosując zatem obecnie obowiązujące przepisy karne możliwym było połączenie kar zgodnie z wnioskiem skazanego.

Jednakże jak wskazano, treść art. 4 § 1 k.k. determinuje przyjęcie, iż jedynym kryterium zastosowania danej ustawy jest ustalenie, czy ustawa wcześniej obowiązująca nie jest względniejsza dla sprawcy. W ocenie Sądu w tym konkretnym układzie procesowym, umożliwiającym zastosowanie przepisów rozdziału IX kodeksu karnego sprzed i po wejściu w życie ustawy z 20.02.2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r. poz. 396) należało przyjąć, że przepisy w brzmieniu obowiązującym do 30.06.2015 r. są dla T. B. korzystniejsze. Wymiar łącznej kary pozbawienia wolności, jaka mogła być orzeczona wyrokiem łącznym w obu konkurujących stanach prawnych zakreśla treść art. 86 § 1 k.k. Możliwym zatem było orzeczenie kary łącznej w wymiarze nie niższym niż najsurowsza z orzeczonych kar czy kar łącznych (granica dolna), ale nie wyższym niż suma kar (granica górna). Ta ostatnia korygowana jest górnymi granicami dla danego rodzaju kary. Sąd mógł zatem zastosować różne metody jej kształtowania. Pierwszą z nich jest oparcie się na zasadzie kumulacji, a zatem prostym dodaniu wysokości kar jednostkowych i orzeczenie kary łącznej stanowiącą ich sumę. Ten sposób wymierzania kary łącznej winien być stosowany jedynie do sprawców, co do których nie ma żadnej pozytywnej prognozy, są całkowicie zdeprawowani i brak jest podstaw do stosowania instytucji ułatwiających im zakończenie kary. Druga - metoda absorpcji, polega na wymierzeniu kary w najniższym możliwym rozmiarze, tj. pochłonięcia kar w niższych rozmiarach przez najsurowszą. Niewątpliwie ten rodzaj łączenia kar można stosować do najlepiej ocenianych sprawców, których przebieg resocjalizacji jest dalece zaawansowany. Ostatnią jest tzw. metoda mieszana - asperacji tj. częściowej kumulacji i częściowej absorpcji.

Niezwykle istotnym jest, iż treść obecnie obowiązującego art. 85a k.k. choć ukazuje zasady prewencji jako podstawowe dyrektywy wymiaru kary łącznej to powyższe stwierdzenie poprzedza zwrotem "przede wszystkim". Okoliczność ta zaś pozwala stwierdzić, że podobnie jak przed 1.07.2015 r. opisane w art. 53 k.k. i następnych pozostałe zasady wymiaru kary i obecnie mają zastosowanie do określania wymiaru kary łącznej. Należało zatem przyjąć, że przy ustalaniu wysokości kary łącznej znaczenie mają również elementy składające się na związek przedmiotowy i podmiotowy zbiegających się realnie przestępstw. Im związek ten jest ściślejszy, tym bardziej przeważa absorbowanie poszczególnych kar, im luźniejszy - ich kumulacja. Należy zwrócić uwagę, że związek przedmiotowy zbiegających się realnie przestępstw ocenia się według tożsamości lub podobieństwa dóbr naruszonych poszczególnymi przestępstwami oraz na podstawie zwartości czasowej i miejscowej ich popełnienia. Związek podmiotowy rozumie się jako podobieństwo rodzaju winy i zamiarów (tak: wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 14 marca 2007 r. o sygn. akt II AKa 44/07, KZS 2007/4/27).

Kategorycznego podkreślenia zatem wymaga, że iż istnieje dość bliski związek przedmiotowy pomiędzy przestępstwami, za które T. B. został skazany wyrokami białostockich sądów. Przypisanego mu wyrokiem Sądu Okręgowego w Białymstoku przestępstwa skazany dopuścił się 1.12.2005 r., a więc czasie popełnienia przestępstwa przypisanego mu drugim z ww. orzeczeń. Dość istotnym jest również, że wobec skazanego początkowo prowadzono jedno postępowanie co do obu tych przestępstw. I jedynie częściowe uchylene wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku z 28.09.2012 r. przez Sąd Apelacyjny w Białymstoku wyrokiem wydanym w sprawie II AKa 160/13 spowodowało przekazanie jej do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Białymstoku. Skutkiem tego było prowadzenie przed ww. Sądem postępowania o sygn. akt III K 881/14 i wydanie 24.02.2016 r. wyżej wskazanego wyroku.

Oceniając natomiast zbieżność czasową pomiędzy przestępstwem przypisanym ww. wyrokiem Sądu Rejonowego w Białymstoku, a czynem przypisanym wyrokiem ze sprawy o sygn. akt III K 890/13 Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie należy wskazać, iż dzieli je duży, bo blisko 8 - letni odstęp. W tych zatem okolicznościach, w świetle przywołanych wyżej dyrektyw wymierzania kary łącznej, znacznie korzystniejszą będzie się ona kształtowała dla skazanego w wypadku zastosowania ustawy obowiązującej do 30.06.2015 r. Połączenie kar orzeczonych przez białostockie Sądy wskutek istnienia ww. związku przedmiotowego umożliwi bowiem znacznie korzystniejsze jej ukształtowanie niżli zastosowanie obecnie obowiązujących przepisów i połączenia kar, jak to wnosił T. B..

Należy w tym miejscu zaznaczyć, że Sąd dokonując powyższej analizy miał na uwadze, iż w obu omawianych wypadkach zasadnym jest objęcie węzłem kary łącznej także kary 8 miesięcy ograniczenia wolności, orzeczonej wyrokiem w sprawie sygn. akt III K 23/14 Sądu Rejonowego dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie. Jednakże jej wysokość i rodzaj wskazuje, że fakt jej popełnienia 2.07.2012 r. czyli mniej niż rok przed przestępstwem za które został skazany w sprawie III K 890/13 ww. Sądu, nie może mieć istotnego znaczenia dla przyjęcia, że zdecydowanie korzystniejszym jest zastosowanie przepisów wcześniej obowiązujących. Do powyższego dodać już tylko wypada, iż powyższe rozważania uzasadniły wskazanie w kwalifikacji prawnej, że Sąd zastosował ustawę obowiązującą poprzednio tj. kodeks karny w brzmieniu obowiązującym do 30.06.2015 r. Tym samym zasadnym było powołać w podstawie prawnej wymiaru kary łącznej art. 4 § 1 k.k. wraz z art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. Z uwagi zaś na łączenie kary pozbawienia wolności z karą ograniczenia wolności kwalifikacja ta została uzupełniona o przepis art. 87 k.k.

Oceniając natomiast szczegółowo przesłanki kształtowania kary łącznej należy wskazać, iż w doktrynie i orzecznictwie podkreśla się, że oparcie wymiaru kary łącznej na zasadzie kumulacji bądź absorpcji traktować należy jako rozwiązanie stosowane wyjątkowo. Natomiast priorytetową zasadą wymiaru kary łącznej powinna być zasada asperacji (tak: A. Marek: Komentarz, Kodeks karny, Warszawa 2004 rok s. 293; wyrok SN z 2 grudnia 1975 roku Rw 628/75, OSNKW 1976/2/33, wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 13 listopada 2003 roku, II AKa 339/03). W ocenie Sądu w tych konkretnych okolicznościach nie ma podstaw, by zastosować wobec T. B. żadnego z ww. skrajnych rozwiązań. Zawarta w aktach opinia o skazanym (k. 247) jak też charakter popełnionych czynów (k. 4, 13-71, 80-81, 186-224) ujawniają, iż nie można uznać go na tyle zdemoralizowanego, by należało przyjąć, iż jego postawa nie rokuje jakichkolwiek nadziei na przyszłość co uzasadniałoby zastosowanie zasady kumulacji. Brak jest również podstaw do zastosowania zasady absorpcji, która winna być stosowana, gdy pomiędzy poszczególnymi przestępstwami zachodzi nie tylko bliski związek

przedmiotowy, jak w niniejszej sprawie, ale też podmiotowy, a przesłanka prognostyczna pozwala na stwierdzenie, że kara łączna w wysokości najwyższej z wymierzonych kar jednostkowych jest wystarczającą oceną zachowania się sprawcy (tak: wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 23 stycznia 1997 r., sygn. akt II AKa 321/96). Takie zaś okoliczności w niniejszej sprawie nie zachodzą. Wskazuje na to wspomniana treść opinii o skazanym (k. 247) jak i ocena przedmiotu zamachu przestępstw, za które został on skazany w sprawach o sygn. akt III K 106/09, III K. 23/14 oraz III K 881/14. W dwóch pierwszych wypadkach było to zdrowie wraz z działalnością instytucji państwowej w pierwszym z ww. skazań. Natomiast w trzecim wypadku wyłącznie mienie.

Powyższe okoliczności uzasadniły zastosowanie wobec T. B. przy określaniu wysokości kary łącznej zasady asperacji. Wskazać w tym miejscu należy, iż granice kary łącznej w tym wypadku wynosiły od 6 lat pozbawienia wolności do 8 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności skoro zgodnie z dyspozycją art. 87 k.k. w wypadku łączenia kary pozbawienia wolności z karą ograniczenia wolności należy przyjąć, iż 1 miesiąc ograniczenia wolności równa się 15 dniom kary pozbawienia wolności. Z kolei przepis art. 12 c k.k.w. określa, że miesiąc pozbawienia wolności liczony jest jako 30 dni.

Jak wskazano, zgodnie z art. 53 k.k., orzekając karę łączną, Sąd bierze pod uwagę przede wszystkim cele zapobiegawcze i wychowawcze, które kara ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Określając wysokość kary łącznej Sąd nie brał pod uwagę okoliczności przyjętych za podstawę wymiaru kar za poszczególne przestępstwa - stopnia społecznej szkodliwości poszczególnych czynów, ówczesnego stopnia winy skazanego. Okoliczności te zostały już wzięte pod uwagę przy wymiarze poszczególnych kar za czyny jednostkowe podlegające łączeniu.

Ponownie należy tu wskazać bliski związek czasowy dwóch przestępstw podlegających łączeniu. Nie można jednakże całkowicie pominąć, że przestępstwa, za które został skazany w sprawie o sygn. akt III K 23/14 Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie dopuścił się on w dniu 2.07.2012 r., a zatem ponad 7 lat po ww. czynów. Ponownie też należy zwrócić uwagę na wskazaną wyżej różnorodność naruszanych dóbr prawnych.

Nie mniej istotną okolicznością na wymiar kary łącznej ma również proces resocjalizacji skazanego. Zachowanie skazanego zostało oceniane jako poprawne. Z opinii penitencjarnej (k. 247) wynika, że do odbycia kary został doprowadzony w związku z nie zgłoszeniem się do jednostki penitencjarnej. Nie był on karany dyscyplinarnie będąc nagradzany za wykonywanie nieodpłatnych prac. Nie stosowano wobec niego środków przymusu bezpośredniego. Wobec przełożonych stara się przyjąć regulaminową postawę. Przestrzega dyscypliny i porządku. Opinia ta jednakże również wskazuje, że T. B. deklaruje przynależność do podkultury więziennej i silnie utożsamia się z jej zasadami, choć na tym tle nie odnotowano jakichkolwiek negatywnych zdarzeń. Odbywa on karę w systemie zwykłym nie wykazując zainteresowania systemem terapeutycznym. Przyznaje się do popełnionych przestępstw deklarując wobec nich umiarkowany krytycyzm. Jego funkcjonowanie w warunkach zakładu karnego nie budzi zastrzeżeń.

W ocenie Sądu dość dobra treść opinii penitencjarnej świadczy jedynie o tym, że skazany dobrze funkcjonuje w warunkach izolacji więziennej. Zaznaczyć należy, że bezproblemowe funkcjonowanie w warunkach więziennych powinno być normą i wcale nie skutkuje koniecznością znacznego obniżenia kary łącznej. Dlatego należało uznać, że obecnie prognoza kryminologiczna skazanego jest dość niepewna.

Sąd orzekając karę łączną miał na uwadze jej znaczenie w zakresie dyrektyw prewencji, zarówno w aspekcie prewencji indywidualnej, jak i prewencji generalnej. W odniesieniu do T. B. oceniając całokształt jego przestępczej działalności należało również zwrócić uwagę na charakter popełnianych przestępstw.

W tych okolicznościach Sąd uznał, iż kara łączna w wysokości 7 lat pozbawienia wolności to kara słuszna i sprawiedliwa, we właściwy sposób uwzględniająca wszystkie przywołane wyżej okoliczności i co wymaga podkreślenia, zorientowana na absorpcję w znacznie większym zakresie niżli kumulację. Zastosowana zaś metoda wymiaru kary łącznej pozwala uniknąć konsekwencji w postaci kumulacji dolegliwości wynikającej z orzeczonych kar jednostkowych, a tym samym naruszenia zasady racjonalności wymiaru kary i zasady humanitaryzmu stosowania

kar i środków karnych, do czego prowadzi oparcie wymiaru kary łącznej na tej dyrektywie. Z drugiej strony pozwala ona również uniknąć nieuzasadnionego premiowania sprawcy popełniającego wiele przestępstw, do czego prowadzi zasada absorpcji oznaczająca w istocie wymiar kary za jedno z pozostających w zbiegu przestępstw oraz praktyczną bezkarność w zakresie pozostałych.

Z uwagi na to, że połączeniu w niniejszej sprawie podlegały wyłącznie kary pozbawienia i ograniczenia wolności, w pozostałej części wyroki opisane w punktach 1,3,4 Sąd pozostawił do odrębnego wykonania (na podstawie art. 576 § 1 k.p.k. a contrario).

Na podstawie art. 572 k.p.k. Sąd umorzył postępowanie w zakresie połączenia kary opisanej w punkcie 2-gim. Kosztami procesu w tej części obciążył Skarb Państwa.

Na podstawie art. 577 k.p.k. Sąd zaliczył skazanemu na poczet orzeczonej w punkcie I - szym łącznej kary pozbawienia wolności okres rzeczywistego pozbawienia wolności od 13 grudnia 2005 r. do 5 stycznia 2010 r. ze sprawy III K 106/09 Sądu Okręgowego w Białymstoku. Jakkolwiek Sąd Apelacyjny w Białymstoku wyrokiem z 23.01.2014 r. r. w sprawie o sygn. akt II AKa 160/13 uchylił częściowo ów wyrok rozwiązując wymierzoną nim karę łączną i utrzymując w mocy wyłącznie rozstrzygnięcie skazujące T. B. na karę 2 lat pozbawienia wolności za czyn z art. 223 w zb. z art. 157 § 2 k.k. to w zakresie zastosowanego zaliczenia na poczet orzeczonej kary wyrok sądu I instancji nie został wzruszony. Przekonuje o tym lektura wyroku Sądu Apelacyjnego i jego uzasadnienia (k. 40-71) Tym samym ta część rozstrzygnięcia stała się prawomocna i wykonalna. Z kolei wyrok Sądu Rejonowego w Białymstoku ze sprawy o sygn. akt III K 881/14 dublował to zaliczenie (k. 207v). Okoliczność ta została ujawniona w takcie niniejszego postępowania, skutkiem czego było zwrócenie się do Sądu Rejonowego w Białymstoku o weryfikację okresu zaliczenia. Ów Sąd postanowieniem z dnia 25.04.2018 r. (k. 310-301v) dokonał stosownej korekty. W ocenie Sądu dalsze procedowanie w tym zakresie poprzez wzruszanie wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku z 28.09.2012 r. i ponowne dokonywanie stosownych korekt w obu białostockich orzeczeniach jest niepotrzebne skoro możliwym było prawidłowe zaliczenie okresu rzeczywistego pozbawienia wolności na poczet orzeczonej przedmiotowym wyrokiem kary łącznej.

Prócz okresu rzeczywistego pozbawienia wolności Sąd na poczet orzeczonej kary łącznej zaliczył również okres obytej przez skazanego w okresie od 30.07.2014 r. do 20.03.2015 r. kary 5 (pięciu) miesięcy ograniczenia wolności tj. wykonanych 149 godzin nieodpłatnej kontrolowanej pracy ze sprawy III K 23/14 Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie (k. 84). Uznając ją za równoważną 2 (dwóm) miesiącom i 15 (piętnastu) dniom kary pozbawienia wolności. W ocenie Sądu norma art. 577 k.p.k. uprawnia do dokonania tego rodzaju zaliczenia. Uzasadnia je wynikający z art. 87 k.k. obowiązek łączenia kary ograniczenia wolności z karą pozbawienia wolności. Skoro istnieje ów obowiązek to obowiązkiem jest również w świetle ww. przepisu zaliczyć wykonaną część podlegającej łączeniu kary ograniczenia wolności na poczet orzeczonej łącznej kary pozbawienia wolności.

Zaliczając ów okres Sąd zgodnie z zawartą w przepisie art. 577 k.p.k. dyrektywą wskazał okres, w jakim ta kara była wykonywana. Jednakże zaliczył wyłącznie efektywnie wykonaną karę. Wymierzona wyrokiem Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie w sprawie o sygn. akt III K 23/14 kara polegała na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym. Skazany przez okres blisko 8 miesięcy odbył jedynie 149 godzin czyli 5 miesięcy tej kary. W ocenie Sądu tego rodzaju rozstrzygnięcie jest zasadne jeśli się weźmie pod uwagę, że wykonywanie tej pracy jest podstawowym obowiązkiem tej kary i nie sposób przyjąć, że doszło do jej odbycia w większym rozmiarze skoro ów podstawowy obowiązek nie został w większym stopniu zrealizowany. Jej przeliczenie na karę pozbawienia wolności nastąpiło w oparciu o wskazany art. 87 k.k.

Sąd zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. R. M. wynagrodzenie za obronę z urzędu w kwocie 177, 12 złotych, w tym 33,12 złotych podatku VAT uznając, iż ww. kwota jest adekwatna do nakładu jego pracy i zgodna z § 17 ust. 5 i § 4 ust 2 pkt 3 oraz § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3.10.2016r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U.2016.1714). Natomiast zgodnie z § 4 ust. 3 ww. rozporządzenia opłatę należało podwyższyć o stawkę podatku VAT w wysokości 23%.

Z uwagi na brak majątku i perspektywę wieloletniego przebywania w izolacji Sąd w oparciu o art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił skazanego od ponoszenia pozostałych kosztów sądowych.

Mariusz Kurowski